

Acta Carpathica Occidentalis

PŘÍRODA ZÁPADNÍCH KARPAT

Muzeum regionu Valašsko, Vsetín
Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Zajímavé nálezy brouků v Kunovicích a jeho okolí na Uherskohradištsku *Interesting findings of beetles in Kunovice and its environs at Uherské Hradiště region*

Ladislav Kandrnál

Pekařská 172, CZ-686 04 Kunovice, Czech Republic; e-mail: l.kandrnal@seznam.cz

Keywords: Coleoptera, Czech Republic, faunistics, Moravia region

Abstract: The work presents the findings of rare or from faunistics point of view important species of beetles from the vicinity of the town of Kunovice in South Moravia. The number in parentheses after the family name indicates the number of species represented in this article: Buprestidae (12), Bostrichidae (1), Carabidae (10), Cerambycidae (20), Curculionidae (1), Elateridae (6), Eucnemidae (2), Geotrupidae (1), Chrysomelidae (4), Melandryidae (4), Meloidae (3), Nitidulidae (1), Ptinidae (1), Scarabaeidae (10), Tetratomidae (2) and Zopheridae (1). The oldest finding dates after 1993, but the vast majority of data fall into the period after 2000 and are therefore evidence of the recent occurrence of these species in the monitored area. These are mostly thermophilic elements of our fauna, and many of them appear in the current Red List of Threatened Species of the Czech Republic.

ÚVOD

Studiu brouků v širším okolí svého bydliště se věnuji 45 let a za tu dobu jsem shromáždil celou řadu zajímavých faunistických dokladů a údajů o broucích. Dospěl jsem k názoru, že nazrál čas tyto nálezy opublikovat a dát je tak k dispozici všem, kdo se zajímají o přírodu této oblasti. Vzhledem ke skutečnosti, že z tohoto regionu byly publikovány jen dílčí údaje o výskytu některých druhů (HUBÁČEK 1977, 1981, 1982, 1984, 1986, 1987a, 1987b; TRÁVNÍČEK 1997; SLÁMA 1998; KONVIČKA 2010b), tak předložená data přispějí k ucelnějšímu poznání přírody této oblasti.

CHARAKTERISTIKA SLEDOVANÉ OBLASTI

Zájmovým územím jsou myšleny katastry obcí Kněžpole, Kunovice, Míkovice, Ostrožská Nová Ves, Popovice, Staré Město, Uherské Hradiště

a Uherský Ostroh. Největší plocha sledované oblasti se nachází v provincii Západopanonské pánve (celek Dolnomoravský úval), na východě sem zasahují výběžky provincie Západních Karpat (celek Vizovická vrchovina – okrsky Napajedelská pahorkatina, Prakšická pahorkatina, Olšavská niva a Vlčnovská pahorkatina). Nadmořská výška osciluje přibližně mezi 200 až 300 metry. Geologické podloží v nivě řeky Moravy tvoří jíly, písky, štěrky a lignit svrchního pannonu, na východě sem zasahují paleogenní pískovce, slepence a jílovce zlínského souvrství, a na severovýchodě se nacházejí pliocenní písky, štěrky a jíly. Z klimatického pohledu se studované území rozprostírá v teplé oblasti (T₄ a T₂). Podle mapy foytogeografického členění se zde stýkají obvody Panonského termofytika Dolnomoravského úvalu a stepních Bílých Karpat s obvodem Karpatského mezofytika, jež zastupují Chřiby a Zlínské vrchy. Pohled na mapu potenciální přirozené vegetace prozradí, že kdyby nebylo vlivu člověka, v aluvii Moravy

by se nacházely jilmové jaseniny (*Fraxino panonicae-Ulmetum*) v komplexu s topolovou jaseninou (*Fraxino-Populetum*) a ve výše položených partiích by pak vyrůstaly prvosenkové dubohabřiny (*Primula veris-Carpinetum*). Konečně podle biogeografického členění zde sousedí hodonínský bioregion severopanonské podprovincie s bioregiony západokarpatské podprovincie. Uvedené charakteristiky jsou čerpány z Atlasu krajiny ČR (HRNČIARIVÁ et al. 2009).

METODIKA

Údaje o nálezech pocházejí zejména z vlastní sbírky a zápisů, dva nálezy pocházejí ze sbírek kolegů Ondřeje Konvičky (Zlín) a Pavla Jáchymka (Luhačovice). Prezentované údaje jsou u jednotlivých nálezů uvedeny v následující struktuře: název obce, za případnou pomlčkou následuje upřesnění místa nálezu (název místní části obce či jejího území nebo jiná bližší specifikace místa nálezu), číslo faunistického čtvrtce (podle ZELENÝ 1972), datum nálezu, počet sbíraných (pozorovaných jedinců), doplňující informace o nálezu. U všech nálezů platí lgt., det. et coll. L. Kandrnál, pokud není uvedeno jinak. Jednotlivé nálezy jsou odděleny středníkem. Čeledi, druhy i lokality jsou řazeny abecedně. V rámci jednotlivých lokalit jsou nálezy řazeny chronologicky. U druhů zařazených do červeného seznamu bezobratlých (HEJDA et al. 2017) je také za jejich jménem a pomlčkou uvedena tučně zkratka kategorie, do které jsou zařazeny (CR, EN, VU, NT). Botanické názvosloví bylo upraveno podle seznamu cévnatých rostlin květeny České republiky (DANIHELKA et al. 2012).

V textu jsou použity následující zkratky a pojmy: coll. = sbírka, CR – kriticky ohrožený (critically endangered), č. p. 172 = číslo popisné 172 (49°2'21"N, 17°27'45"E), det. = určil, EN – ohrožený (endangered), env. = okolí, NT – téměř ohrožený (near threatened), lgt. = sbíral, PP = přírodní památka, PR = přírodní rezervace, ex. = kusy/jedinci, VU – zranitelný (vulnerable).

Názvy čeledí a druhů jsou v souladu s palearktickým katalogem (LÖBL & SMETANA 2007, 2008, 2010, 2011, 2013; LÖBL & LÖBL 2015, 2016, 2017).

VÝSLEDKY

Buprestidae

Agrilus ater (Linnaeus, 1835) – **VU**

Kunovice – Stará hora (6970), 2. VI. 2003, 6 ex.
Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 27. V. 2019, 2 ex.

Komentář: Vývoj larvy je dvouletý a probíhá pod kůrou živých a osluněných kmenů topolů a vrb. Imaga naletují na kmeny a listy živné rostliny v červnu a červenci. U nás se vyskytuje jen v zachovalých lužních lesích na celém území státu (BÍLÝ 1989).

Agrilus derasofasciatus (Lacordaire, 1835) – **VU**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 2. VI. 2003, 2 ex.; 20. VI. 2007, 3 ex.; 5. VI. 2018, 2 ex.

Komentář: Larva se vyvíjí pod kůrou starších hlav vinné révy a vývoj je pravděpodobně jednoletý; u nás všude s živnou rostlinou (BÍLÝ 1989).

Agrilus guerini (Lacordaire, 1835) – **EN**

Kunovice – cihelna (6970), 3. VII. 1996, 2 ex.; 10. VI. 2000, 1 ex.; 4. VI. 2003, 2 ex.; 18. VI. 2003, 2 ex.

Ostrožská Nová Ves – PP Lázeňský mokřad (6970), 15. VI. 2011, 3 ex.; 2. VI. 2015, 1 ex.

Komentář: Larva se vyvíjí pod kůrou živých kmenů jív, ale někdy i jiných druhů vrb, a její vývoj trvá dva roky. Imaga sedají v červnu až září na listy živné rostliny, všude velmi vzácný druh (BÍLÝ 1989).

Agrilus pseudocyanus delphinensis (Abeille de Perrin, 1897) – **CR**

Kunovice – cihelna (6970), 21. VI. 1999, 1 ex.; 7. VI. 2001, 1 ex.; 10. VI. 2003, 1 ex.; 22. VI. 2004, 4 ex.; 13. VI. 2005, 1 ex.

Ostrožská Nová Ves – PP Lázeňský mokřad (6970), 26. VI. 2008, 1 ex.

Komentář: Vývoj larvy probíhá pod kůrou tenkých, koncových větviček vrb, zejména vrby košíkářské a trvá jeden rok. Imaga naletují v červnu a červenci na listy živné rostliny. U nás se vyskytuje pouze v teplých oblastech Moravy (BÍLÝ 1989).

Anthaxia candens (Panzer, 1792) – **EN**

Kunovice – Stará hora (6970), 24. IV. 1998, 2 ex.
 Míkovice – Horní hora (6971), 9. V. 2008, 1 ex.
 Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. IV. 2019, 2 ex.

Uherské Hradiště (6970), 12. III. 1997, 4 ex.;
 29. VI. 1998, 2 ex.

Komentář: Larvální vývoj tohoto druhu probíhá pod kůrou osluněných kmenů a silnějších větví třeshně (i mahalebky), višně a zřejmě také trnky a trvá zpravidla 2 roky. V Česku se vyskytuje na celém území v teplejších oblastech, v posledních letech silně ubývá (BÍLÝ 1989).

Anthaxia fulgurans (Schrank, 1787) – **EN**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 11. VII. 1989, 1 ex.; 30. VI. 2001, 1 ex., na zahradě; 28. VI. 2019, 2 ex., na zahradě.

Míkovice – Horní hora (6971), 10. V. 2002, 1 ex.; 23. V. 2006, 1 ex.; 20. V. 2009, 9 ex.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 27. V. 2019, 6 ex.

Komentář: Larva se vyvíjí pod kůrou větvíček ovocných stromů a dřínu a její vývoj je 1–2 letý. Imaga sedají v květnu a červnu na nejrůznější květy. Jedná se o výrazný lesostepní prvek naší fauny (BÍLÝ 1989).

Anthaxia podolica Mannerheim, 1837 – **VU**

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 27. V. 2019, 2 ex.

Komentář: Vývoj larev probíhá v jasanech, imaga na květech.

Anthaxia senicula (Schrank, 1789) – **CR**

Kunovice – Kunovský les (6970), 4. IV. 2008, 3 ex., ve spadlé jilmové větvi.

Komentář: Larva se vyvíjí pod kůrou silných, osluněných větví jilmů, vývoj trvá 2–3 roky. Imaga naletují na listy o osluněnou kůru živné rostliny. Vyskytuje se pouze v nejteplejších oblastech našeho státu (BÍLÝ 1989).

Anthaxia suzannae (Théry, 1942) – **VU**

Míkovice – Horní hora (6971), 16. V. 2006, 2 ex.; 13. V. 2008, 4 ex.; 20. V. 2009, 4 ex.; 10. V. 2012, 2 ex.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 27. V. 2019, 6 ex.

Komentář: Larva se vyvíjí pod kůrou větví ovocných stromů a imaga naletují a sedají na různé druhy květin.

Lamprodila decipiens (Guilebaeu, 1889) – **VU**

Kunovice – u sportovní haly (6970), 21. VI. 1999, 2 ex.

Kunovice – cihelna (6970), 4. VI. 2003, 2 ex.; 20. VI. 2005, 6 ex.

Ostrožská Nová Ves – PP Lázeňský mokřad (6970), 17. VI. 2003, 2 ex.

Komentář: Larva se vyvíjí pod kůrou starých, ale živých jív a zcela výjimečně i v břízách a jeřábu muku, vývoj je dvouletý v Česku se tento druh vyskytuje v celém území, ale velmi vzácně (BÍLÝ 1989).

Lamprodila mirifica (Mulsant, 1855) – **CR**

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 9. IV. 2000, 1 ex., dochován z larvy z pokáceného jilmu u lesa.

Komentář: Larvální vývoj probíhá pod kůrou silných, osluněných větví starých jilmů a trvá 2 roky (BÍLÝ 1989).

Lamprodila rutilans (Fabricius, 1777) – **NT**

Uherské Hradiště – lipová alej kolem řeky Moravy (6970), 9. V. 2000, 20 ex.; 14. V. 2000, 5 ex.

Uherský Ostroh (7070), 27. VII. 2007, 2 ex.

Komentář: Vývoj larvy probíhá pod kůrou kmenů a silných větví starých, ale dosud živých lip, a to zásadně jen na jejich osluněných částech, vývoj larev je dvouletý. Imaga naletují koncem května a v červnu na kmeny a listy živné rostliny, u nás se vyskytuje na celém území státu (BÍLÝ 1989). Ze zájmové oblasti tento druh publikoval KONVIČKA (2010b).

Bostrichidae*Lichenophanes varius* (Illiger, 1801) – **NT**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 2. VII. 2010, 1 ex.; 24. VI. 2011, 3 ex., na světlo.

Komentář: Vyskytuje se vzácně v původních listnatých lesích. Vývoj v mrtvých větvích dubů.

Carabidae*Callistus lunatus* (Fabricius, 1775)

Kunovice – cihelna (6970), 21. VI. 1999, 1 ex.; 8. VII. 1999, 1 ex.; 24. IV. 2006, 6 ex.

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 15. V. 2013, 1 ex.

Calosoma maderae maderae (Fabricius, 1775) – **VU**

Kunovice – Stará hora (6970), 24. VIII. 1996, pozorováno asi 10 kusů na okraji pole s jetelem.

Komentář: Druh polí a stepí, zvláště v nížinách. Jedná se o mizející druh, živící se především housenkami mřovitých (HŮRKA 2005).

Cylindera germanica (Linnaeus, 1758) – **NT**

Kunovice – cihelna (6970), 22. VI. 2004, pozorovány stovky kusů u motokrosové dráhy.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. VI. 2019, pozorovány 2 ex.

Komentář: Žije místy na celém území státu, především v nížinách na pastvinách a okrajích polí, nežije na písčitém podkladu (HŮRKA 2005).

Licinus depressus (Paykull, 1790)

Kunovice – cihelna (6970), 16. X. 1994, 1 ex., lgt. et det. R. Šťastný.

Ophonus subsinuatus (Rey, 1889) – **NT**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 20. VI. 2007, 2 ex.; 27. VI. 2008, 2 ex.; 18. VI. 2013, 4 ex.; 15. VII. 2014, 10 ex., vše na světlo; 2. VI. 2015, 25 ex., nalezeno v půdě kolem kořenů kopru.

Komentář: V Čechách i na Moravě velmi vzácný a lokální druh.

Paratachys fulvicollis (Dejan, 1831)

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 27. VI. 2008, 1 ex., na světlo, det. K. Resl.

Perigona nigriceps (Dejean, 1831)

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 11. VIII. 2004, 1 ex.; 20. VI. 2007, 3 ex.; 16. VII. 2007, 1 ex., vše na světlo, vše det. K. Resl.

Polistichus connexus (Fourcroy, 1785) – **NT**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 16. VII. 2009, 1 ex.; 2. VI. 2015, 2 ex., vše na světlo.

Komentář: Vyskytuje se vzácně na stepích a lučních stanovištích nížin a pahorkatin, hojnější bývá v náplavech po povodních (HŮRKA 2005).

Porotachys bisulcatus (Nicolai, 1822)

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 4. VI. 2003, 1 ex.; 25. VI. 2006, 2 ex.; 16. VII. 2009, 2 ex.; 2. VII. 2010, 1 ex., vše na světlo, vše det. R. Láska.

Pterostichus cylindricus (Herbst, 1784) – **VU**

Kunovice – Kunovský les (6970), 25. VIII. 1993, 1 ex.; 23. IV. 1995, 1 ex., lgt. et det. R. Šťastný; 10. V. 1996, 1 ex.

Komentář: V Čechách chybí, na Moravě vzácný; žije na vlhkých a polovlhkých stanovištích bez zastínění; louky u vod; v nížinách až pahorkatinách (HŮRKA 1996).

Cerambycidae*Anisarthron barbipes* (Schrank, 1781) – **NT**

Uherské Hradiště (6970), 24. VI. 2001, 2 ex.

Komentář: Vyvíjí se v odumřelém dřevě převážně živých, listnatých stromů na dřívě poraněných místech bez kůry, pahýlech po ulomených větvích a v dutinách, vývoj dvouletý. (SLÁMA 1998).

Aromia moschata (Linnaeus, 1758) – **NT**

Kunovice – cihelna (6970), 5. VII. 1996, 1 ex.; 13. VII. 1996, 1 ex.; 24. VI. 1999, 1 ex.; 6. V. 2003, 2 ex.; 4. VI. 2003, 2 ex.; 11. VI. 2007, 5 ex.; 22. VI. 2008, 2 ex.; 20. VI. 2012, 3 ex.

Kunovice (6970), 1. VII. 2017, 2 ex.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. VI. 2019, 10 ex.

Komentář: Larva se vyvíjí více let pod kůrou silnějších stromů různých druhů vrb. Je to silně ustupující druh vlivem neuváženého regulací řek a potoků.

Axinopalpis gracilis (Krynicki, 1832)

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 10. VI. 2003, 2 ex.; 25. VI. 2006 2 ex.; 20. VI. 2007, 1 ex.;

23. VI. 2008, 5 ex.; 6. VII. 2014, 4 ex.; 2. VI. 2015, 1 ex., vše na světlo.

Dorcadion pedestre (Poda, 1761)

Uherské Hradiště (6970), 29. IV. 1995, 2 ex.

Dorcadion fulvum (Scopoli, 1763) – **VU**

Kunovice (6970), 12. VI. 1996, 5 ex.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. IV. 2019, pozorovány desítky kusů.

Komentář: Vytváří se na kořenech stepních druhů trav, vývoj larev je dvouletý (SLÁMA 1998).

Exocentrus punctipennis (Musant et Guillebeau, 1856)

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 7. VI. 2000, 3 ex.; 25. VI. 2000, 1 ex.; 20. VI. 2001, 4 ex.

Kunovice – Kunovský les (6970), 1. VII. 2014, 1 ex.

Chlorophorus sartor (Müller, 1766)

Kunovice – Pekařská č. 175 (6970), 26. VI. 2019, 2 ex., na květu mrkve v zahradě.

Chlorophorus herbsti (Brahm, 1790)

Uherské Hradiště (6970), 5. VII. 2010, 2 ex.; 20. VI. 2011, 1 ex., v lipové aleji u Moravy.

Lamia textor (Linnaeus, 1758) – **NT**

Kunovice – Kunovský les (6970), 12. VI. 1996, 1 ex., 3. VI. 1997, 1 ex.

Komentář: Larvy se vyvíjejí v dolních, zejména kořenových částech žijících stromů a keřů, hlavně napadá vrby a topoly. Vývoj larev je dvou až čtyřletý, imaga se vyskytují od jara do podzimu a často je lze nalézt na stoncích a mladých výhoncích, na kterých ožírají listy a kůru. S vykácením břehových porostů při regulacích toků došlo k úbytku možností vývoje (SLÁMA 1998).

Leiopus punctulatus (Paykull, 1800) – **EN**

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 31. III. 2004, 1 ex., dochován z larvy.

Komentář: Vývoj larev pod kůrou převážně vlhkého odumírajícího dřeva topolů, vývoj je dvouletý (SLÁMA 1998).

Obrium cantharinum (Linnaeus, 1767)

Kunovice – Kunovský les (6970), 1. V. 2006, 2 ex., dochovány z larev; 3. VII. 2007, 1 ex.; 24. IV. 2008, 1 ex., dochován z larvy; 10. V. 2013, 2 ex., dochovány z larev.

Ostrožská Nová Ves (6970), 20. VI. 2007, 4 ex.

Rhamnusium bicolor (Schrank, 1781) – **EN**

Uherské Hradiště (6970), 6. VI. 2001, 1 ex.; 21. V. 2002, 1 ex.; 23. V. 2003, 2 ex.; 15. VI. 2005, 1 ex., vše v centru města v dutinách jírovců.

Komentář: Larvy se vyvíjejí ve dřevě starých živých listnatých stromů, hlavně jírovců, topolů vrb a buků. Imaga jsou přes den skryta v dutinách. Vývoj larev je dvou až tříletý (SLÁMA 1998).

Ropalopus clavipes (Fabricius, 1775) – **VU**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 13. VII. 2008, 5 ex.; 3. VIII. 2008, 3 ex.; 28. VII. 2010, 3 ex.; 20. VI. 2012, 7 ex.; 10. VI. 2014, 1 ex.; 16. VII. 2015, 2 ex., vše na zahradě.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. VI. 2019, 2 ex.

Komentář: Dle zkušeností autora druh nejvíce napadá ovocné stromy, přičemž musí být oslabené; vývoj larvy je jednoletý a imaga se nalézají na poškozeném dříví nebo na zrajícím ovoci (v regionu na meruňkách).

Ropalopus femoratus (Linnaeus, 1758)

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 1. V. 2004, 1 ex., dochován z larvy z větve jilmu.

Ropalopus macropus (Germar, 1824)

Kunovice – cihelna (6970), 10. VI. 2003, 1 ex.

Rusticoclytus pantherinus (Savenius, 1825) – **NT**

Kunovice – cihelna (6970), 2. VI. 2000, 1 ex.; 7. VI. 2001, 1 ex.; 6. VI. 2002, 3 ex.

Ostrožská Nová Ves – PP Lázeňský mokřad (6970), 6. VI. 2011, 1 ex., 14. VI. 2011, 5 ex.; 15. VI. 2011, 1 ex.

Komentář: Vývoj v živém dřevě *Salix caprea*, larva žere od lýka do středové části; larvy mají dvouletý vývoj, při horších podmínkách i tříletý. Imaga za teplého počasí pobíhají po kůře (SLÁMA 1998).

Saperda carcharias (Linnaeus, 1758)

Uherské Hradiště (6970), 18. VII. 2004, 1 ex.

Saperda perforata (Pallas, 1773)

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 9. IV. 2000, 1 ex., dochován z larvy.

Kunovice – Kunovský les (6970), 27. IV. 2006, 2 ex., dochovány z larev.

Saperda punctata (Linnaeus, 1763) – **EN**

Kunovice – Kunovský les (6970) 4. IV. 2008, pozorovány poželky, larvy a praepupy v pokáceném jilmu.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 6. IV. 2019, pozorovány poželky, larvy a praepupy v několika jilmech.

Komentář: Larva se vyvíjí pod kůrou větví a kmenů jilmů; doba vývoje je dvouletá. Imaga lze nalézt zřídka, protože se převážně zdržují v korunách stromů, kde provádějí také zralostní žír (SLÁMA 1998).

Tetrops starki (Chevrolat, 1859)

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 20. V. 2004, 3 ex.

Elateridae

Adrastus montanus (Scopoli, 1763) – **VU**

Kunovice – cihelna (6970), 30. VI. 2001, 1 ex., det. J. Mertlik.

Komentář: Žije především v nížinách a pahorkatinách. Preferuje lesostepní formace, lokálně se vyskytuje po celém území státu (LAIBNER 2000).

Ampedus elegantulus (Schonherr, 1817) – **VU**

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 31. III. 2004, 2 ex., ve starém topolovém pařezu; 15. V. 2013, 1 ex.

Kunovice – Kunovský les (6970), 18. IV. 2008, v dutině starého topolu.

Komentář: Larvy se vyvíjejí v mrtvém dřevě listnatých stromů. Imaga osídlují s oblibou lužní lesy a porosty kolem řek.

Brachygonus megerlei (Lacordaire, 1835) – **VU**

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 10. IV. 1999, 1 ex., v dutině třešně, det. A. Sedláček.

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 8. VII. 2004, 1 ex., na světlo; 24. V. 2011, 3 ex., v dutině trnky obecné, det. A. Sedláček.

Komentář: Larvy se vyvíjejí v dutinách listnatých stromů.

Drilus concolor (Ahrens, 1812)

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 17. VI. 2019, 1 ex.

Elater ferrugineus (Linnaeus, 1758) – **VU**

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), v červnu v roce 1999 pozorovány larvy v dutině jabloně.

Uherské Hradiště (6970), v dubnu v roce 2000 pozorovány larvy z vysypaných dutin při odstraňování starých lip kolem řeky Moravy.

Komentář: Larvy se vyvíjí v dutinách a trouchnivém dřevě starých listnatých stromů. Vývoj larvy je dvou až tříletý.

Procræus tibialis (Lacordaire, 1835)

Uherské Hradiště – centrum města (6970), 29. V. 2013, 1 ex., v dutině jírovce.

Uherský Ostroh (7070), 11. V. 2007, 1 ex., v dutině lípy.

Eucnemidae

Eucnemis capucina (Ahrens, 1812) – **EN**

Uherské Hradiště (6970), 21. V. 2002, 2 ex., v dutině jírovce, det. J. Vávra.

Komentář: Za teplých letních dnů čile pobíhá po padlých kmenech listnatých stromů. Larva se vyvíjí v odumřelém dřevě dutin starých listnatých stromů (HŮRKA 2005).

Isorhipis marmottani (Bonvouloir, 1871) – **EN**

Kunovice (6970), 20. VI. 2005, 1 ex., det. J. Vávra, 25. VI. 2006, 1 ex., det. J. Vávra.

Geotrupidae

Geotrupes spiniger (Marsham, 1802)

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 24. IX. 2019, 4 ex.

Chrysomelidae*Cassida bergeali* (Bordy, 1995) – EN

Míkovice – Horní hora (6971), 12. V. 2008, 1 ex., det. L. Sekerka.

Komentář: Larvy se vyvíjejí na chrpách (*Centaurea* spp.).

Cassida canaliculata (Laicharting, 1781) – CR

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 1. V. 2019, 1 ex.

Míkovice – Horní hora (6971), 10. V. 2017, 3 ex.
Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. IV. 2019, 2 ex.

Komentář: Larvy se vyvíjejí na šalvějích (*Salvia* sp.). Imaga se vyskytují na živných rostlinách, kde ožirají lístky (KONVIČKA & SEKERKA 2011).

Cassida panzeri (Weise, 1907) – EN

Míkovice – Horní hora (6971), 13. V. 2008, 2 ex., det. L. Sekerka.

Komentář: Larvy i imaga žijí na *Hieracium* spp. (jestřábník), *Scorzonera humilis* (hadí mord nízký), *Tragopogon pratensis* (kozí brada luční).

Hypocassida subferruginea (Schrank, 1776)

Míkovice – Horní hora (6971), 20. V. 2012. 1 ex., det. L. Sekerka.

Melandyridae*Anisoxya fuscula* (Illiger, 1798) – NT

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 20. VII. 2006, 1 ex., det. O. Konvička.

Komentář: Larvy se vyvíjejí v mrtvých větvích listnatých stromů.

Melandyra caraboides (Linnaeus, 1761) – EN

Uherský Ostroh (7070), 20. V. 1993, 1 ex., lgt. R. Šťastný, det. O. Konvička, coll. P. Jáchymek (Luhačovice).

Komentář: Larvy se vyvíjejí v mrtvém dřevě.

Orchesia undulata Kraatz, 1853

Kunovice – Kunovský les (6970), 1. IV. 2014, 1 ex., det. O. Konvička.

Phloiotrya tenuis (Hampe, 1850) – VU

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 18. VI. 2009, 1 ex., det. O. Konvička.

Komentář: Larvy se vyvíjejí v mrtvém dřevě listnatých stromů.

Meloidea*Lytta vesicatoria* (Linnaeus, 1758) – EN

Kunovice (6970), 22. VI. 2004, 2 ex.

Komentář: Brouci se objevují někdy masově na jasanech, kde ožirají listy. Samice klade vajíčka do otvorů v zemi v blízkosti hnízd samotářských hostitelských včel.

Meloe decorus Brant & Erichson, 1832 – NT

Uherské Hradiště (6970), každoročně od roku 1997 do roku 2015 pozorovány na protipovodňové hrázi řeky Moravy od Kněžpole do Starého Města u splavu.

Komentář: Imaga se vyskytují na loukách, mezích a stráních časně z jara. Úživný žír imag probíhá na různých bylinách. Vajíčka klade samice do otvorů v zemi a jejich larvy (triungulini) vylézají na různé květy, kde čekají na hostitelské včely, které je přenášejí do hnízda, kde probíhá zbytek vývoje. Výskyt byl z regionu doložen např. z Bílých Karpat (KONVIČKA & VÁVRA 2008), na kopci Černá Hora u Uherského Hradiště jej zaznamenal TRÁVNÍČEK (1997).

Sitaris muralis (Forster, 1771) – NT

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 10. VIII. 2000, 2 ex.; 31. VIII. 2001, 18 ex.; 24. VIII. 2004, 10 ex.; 24. VIII. 2005, 20 ex.; 13. VIII. 2007, 10 ex.; 19. VIII. 2010, 2 ex. Poznámka: V letech 2010–2019 jedinci pozorováni každý rok.

Staré Město – Sochorcova č. p. 777 (6970), 15. VIII. 1999, 1 ex.; 20. VIII. 2003, 1 ex., 29. VIII. 2004, 3 ex.; 3. IX. 2004, 2 ex.; 18. VIII. 2005, 14 ex.; 10. VIII. 2007, 15 ex.; 10. VIII. 2009, 2 ex.

Komentář: Imaga se vyskytují koncem léta nejčastěji v srpnu. Larvy cizopasí u samotářských pelonosek (*Anthophora* Latreille, 1803).

Nitidulidae

Stelidota geminata (Say, 1825)

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 15. IX. 2018, 1 ex., lgt., det. et coll. O. Konvička (Zlín).

Ptinidae

Ptinus sexpunctatus Panzer, 1795

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), V. 2011, 10 ex., imaga ve starých včelích plástech, det. J. Vávra.

Scarabaeidae

Coprimorphus scrutator (Herbst, 1789)

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 24. IX. 2019, 10 ex.

Euoniticellus fulvus (Goeze, 1777) – **VU**

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 24. IX. 2019, 4 ex.

Komentář: Imaga se vyskytují převážně v koňském a hovězím trusu. V posledních letech se šíří, nalezen v regionu např. v Bílých Karpatech (KONVIČKA 2010a).

Melinopterus reyi (Reitter, 1892) – **NT**

Kněžpole – Kněžpolský les (6871), 30. IV. 2004, 15 ex., det. P. Jáchymek.

Komentář: Imaga se vyskytují od jara v trusu v blízkosti vodních toků.

Nimbus obliteratus (Panzer, 1823)

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 24. IX. 2019, 2 ex., revid. P. Jáchymek.

Osmoderma barnabita (Motschulsky, 1845) – **VU**

Uherské Hradiště (6970), v roce 2000 byly při kácení starých lip u řeky Moravy pozorovány desítky larev vysypaných z dutin.

Komentář: Larvy se vyvíjejí v trouchu starých živých listnatých stromů. Vývoj larev je většínou tříletý. Imaga se vyskytují od června.

Protaetia affinis (Andersch, 1797) – **EN**

Ostrožská Nová Ves (6970), 25. VI. 2017, 1 ex. Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. VI. 2019, 2 ex.

Komentář: Larvy se vyvíjejí v trouchu starých, ale živých listnatých stromů. U nás jen v nejteplejších oblastech Moravy.

Protaetia fieberi (Kraatz, 1880) – **EN**

Míkovice – Horní hora (6971), 14. V. 2008, 2 ex.; 10. V. 2009, 10 ex.

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 27. V. 2019, 6 ex.

Komentář: Larvy se vyvíjejí dva roky v trouchnivých větvích a kmenech listnatých stromů. Imaga sedají od května na rozkvetlé květy a vytékající mizu stromů, kterou se živí.

Sigorus porcus (Fabricius, 1792) – **CR**

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 24. IX. 2019, 1 ex., revid. P. Jáchymek.

Komentář: Imaga žijí na pastvinách v kravském, koňském a ovčím trusu. Nejčastěji je nalezneme na podzim.

Sisyphus schaefferi (Linnaeus, 1758) – **VU**

Popovice – PP Stráně u Popovic (6971), 25. IV. 2019, pozorovány desítky kusů.

Komentář: Imaga se vyskytují na stepních formacích ve větších počtech. Z trusu zhotovují kuličku a do ní v zemi ukládají samičky vajíčko, kde se následně vyvíjí larva.

Trichius sexualis (Bedel, 1906) – **VU**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), Mezi lety 2012 a 2020 každoročně pozorování jedinci na květech kopretin.

Komentář: Larvy se vyvíjejí až dva roky v tlejícím dřevě listnatých stromů. Imaga sedají na květy bylin a keřů, kterými se živí.

Tetratomidae

Hallomenus axillaris (Illiger, 1807) – **EN**

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 20. VI. 2007, 1 ex., na světlo, det. O. Konvička.

Hallomenus binotatus (Quensel, 1790)

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 27. VI. 2008, 1 ex., det. O. Konvička.

Zopheridae

Synchita mediolanensis (A. Villa & G.B. Villa 1833) – EN

Kunovice – Pekařská č. p. 172 (6970), 9. XII. 2013, 1 ex., na zdi budovy, det. J. Vávra.

DISKUZE A ZÁVĚR

V práci jsou publikovány nálezy vzácných, zajímavých nebo faunisticky významnějších druhů brouků ze sledované oblasti. Číslo v závorce za jménem čeledi udává počet uvedených druhů: Buprestidae (12), Bostrichidae (1), Carabidae (10), Cerambycidae (20), Curculionidae (1), Elateridae (6), Eucnemidae (2), Geotrupidae (1), Chrysomelidae (4), Melandryidae (4), Meloidae (3), Nitidulidae (1), Ptinidae (1), Scarabaeidae (10), Tetratomidae (2) a Zopheridae (1). Nejstarší nález pochází z roku 1993, naprostá většina dat však spadá do období po roce 2000 a jde tedy o doklady recentního výskytu těchto druhů ve sledované oblasti. Vesměs se jedná o teplomilné prvky naší fauny, řada z nich figuruje v aktuálním Červeném seznamu bezobratlých (HEJDA et al. 2017). Za povšimnutí stojí skutečnost, že poměrně velký počet nálezů pochází ze zahrady domu autora příspěvku (Pekařská č. p. 172, Kunovice). To naznačuje, že lze zvolit extenzivní a přírodě blízký způsob obdělávání pozemku tak, že z něj má majitel užitek, ale zároveň jsou zde vytvořeny a udržovány podmínky pro existenci pestrých hmyzích společenstev. Tato práce může být i jakousi pobídkou, aby entomologové nezapomínali na průzkumy v bezprostřední blízkosti svého bydliště.

PODĚKOVÁNÍ

Velmi bych chtěl poděkovat mé rodině za velkou trpělivost a laskavost při mých výletech po okolí. Také moc děkuji svým kamarádům za kritické připomínky a doplňky v textu a celkovou podporu při psaní rukopisu, a to hlavně Ondřeji Konvičkovi (Zlín) a Dušanu Trávníčkovi (Zlín), bez kterých by tento článek vlastně ani nevznikl.

LITERATURA

- BÍLÝ S. (1989): *Krascovití, Buprestidae*. Zoologické klíče. Academia, Praha, 111 pp.
- DANIHELKA J., CHRTEK J. JR. & KAPLAN Z. (2012): Checklist of vascular plants of the Czech Republic. *Preslia* 84: 647–811.
- HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. (eds) (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates). *Příroda*, Praha 36: 1–612.
- HRNČIAROVÁ T., MACKOVČIN P., ZVARA I. et al. (2009): *Atlas krajiny České republiky. Landscape Atlas of the Czech Republic*. Praha. Ministerstvo životního prostředí ČR, Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v. v. i., 332 pp.
- HUBÁČEK J. (1977): Druhý příspěvek k minujícímu hmyzu na Uherskohradištsku: Coleoptera a Hymenoptera. *Zprávy Krajského Vlastivědného Muzea v Olomouci*, 185: 6–12.
- HUBÁČEK J. (1981): Příspěvek k poznání brouků na Uherskohradištsku (svižnikovití – Cicindelidae a střevlíkovití – Carabidae). *Zprávy Krajského Vlastivědného Muzea v Olomouci*, 211: 11–22.
- HUBÁČEK J. (1982): Druhý příspěvek k výzkumu brouků na Uherskohradištsku: tesaříkovití a krascovití (Cerambycidae a Buprestidae). *Zprávy Krajského Vlastivědného Muzea v Olomouci*, 215: 25–30.
- HUBÁČEK J. (1984): Příspěvek k výzkumu brouků na Uherskohradištsku. Brouci vodní a pobřežní. *Zprávy Krajského Vlastivědného Muzea v Olomouci*, 227: 27–32.
- HUBÁČEK J. (1986): Třetí příspěvek k poznání brouků na Uherskohradištsku (Diversicornia a Heteromera). *Zprávy Krajského Vlastivědného Muzea v Olomouci*, 239: 26–32.
- HUBÁČEK J. (1987a): Příspěvek k průzkumu brouků na Uherskohradištsku čeled' nosatcovití (Curculionidae). *Zprávy Krajského Vlastivědného Muzea v Olomouci*, 249: 22–31.
- HUBÁČEK J. (1987b): Příspěvek k výzkumu brouků na Uherskohradištsku: čeled' mandelinkovití (Chrysomelidae). *Zprávy Krajského Vlastivědného Muzea v Olomouci*, 247: 24–28.
- HŮRKA K. (1996): Carabidae České a Slovenské republiky (Carabidae of the Czech and Slovak Republics). *Kabourek*, Zlín, 565 pp.
- HŮRKA K. (2005): *Brouci České a Slovenské republiky. Beetles of the Czech and Slovak Republics*. Nakladatelství Kabourek, Zlín, 390 pp.
- KONVIČKA O. (2010a): Nálezy *Euoniticellus fulvus* (Goeze, 1777) (Coleoptera: Scarabaeidae) v Bílých Karpatech (Česká republika). *Acta Carpathica Occidentalis*, 1: 100.
- KONVIČKA O. (2010b): Příspěvek k faunistice krasce lipového *Lamprodila rutilans rutilans* (Coleoptera: Buprestidae) na východní Moravě. *Časopis Slezského Muzea Opava (A)*, 59: 77–80.
- KONVIČKA O. & SEKERKA L. (2011): *Cassida canaliculata* Laicharting, 1781 – málo známý druh štítonoše, p. 107 In: Bryja J., Řehák Z. & Zukal J. (eds): *Zoologické dny Brno 2011*. Sborník abstraktů z konference 17.–18. února 2011.
- KONVIČKA O. & VÁVRA J. (2008): Brouci (Coleoptera) pp. 251–258. In: Jongepierová I. (ed.): *Louky Bílých Karpat. Grasslands of the White Carpathian mountains*. ZO ČSOP Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou, 464 pp.

- LAIBNER S. (2000): *Elateridae České a Slovenské republiky, Elateridae of the Czech and Slovak Republics*. Kabourek, Zlín, 292 pp.
- LÖBL I. & LÖBL D. (eds) (2015): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Volume 2: Hydrophiloidea – Staphylinoidea. Revised and Updated Edition*. Brill, Leiden/Boston, i–xxv + 1702 pp.
- LÖBL I. & LÖBL D. (eds) (2016): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Volume 3: Scarabaeoidea – Scirtoidea – Dasciloidea – Buprestoidea – Byrrhoidea. Revised and Updated Edition*. Brill, Leiden/Boston, i–xxvii + 983 pp.
- LÖBL I. & LÖBL D. (eds) (2017): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Volume 1: Archostemata – Myxophaga – Adephaga. Revised and Updated Edition*. Brill, Leiden/Boston, i–xxxiv + 1443 pp.
- LÖBL I. & SMETANA A. (eds) (2007): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Vol. 4: Elateroidea – Derodontoidea – Bostrichoidea – Lymexyloidea – Cleroidea – Cucujoidea*. Apollo Books, Stenstrup, 935 pp.
- LÖBL I. & SMETANA A. (eds) (2008): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Vol. 5: Tenebrionoidea*. Apollo Books, Stenstrup, 670 pp.
- LÖBL I. & SMETANA A. (eds) (2010): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Vol. 6. Chrysomeloidea*. Apollo Books, Stenstrup, 924 pp.
- LÖBL I. & SMETANA A. (eds) (2011): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Vol. 7. Curculionoidea I*. Apollo Books, Stenstrup, 373 pp.
- LÖBL I. & SMETANA A. (eds) (2013): *Catalogue of Palaeartic Coleoptera. Vol. 8. Curculionoidea II*. Brill, Leiden/Boston, 700 pp.
- SLÁMA M. E. F. (1998): *Tesaříkovití – Cerambycidae České republiky a Slovenské republiky (Brouci – Coleoptera)*. Milan Sláma, Krhanice, 383 pp.
- TRÁVNÍČEK D. (1997): *Faunistické zprávy z Moravy – 4 Coleoptera: Dytiscidae, Hydrochidae, Hydrophilidae, Buprestidae, Meloidea. Sborník Přírodovědného klubu v Uherském Hradišti*, 2: 131–132.
- ZELENÝ J. (1972): *Návrh členění Československa pro faunistický výzkum. (Entwurfeiner Gliederung der Tschechoslowakei für Zwecke der faunistischen Forschung). Zprávy Československé Společnosti Entomologické při ČSAV*, 8: 3–16.

OBSAH | CONTENTS

Články | Articles

- 3 • ELIÁŠ st. Pavol | Cévnaté rastliny zrúcaniny stredovekého hradu Likava na strednom Slovensku
- 12 • KONVIČKA Ondřej | Nálezy podkornice osikové *Mezira tremulae tremulae* (Hemiptera: Heteroptera: Aradidae) v Bílých Karpatech
- 17 • KANDRNÁL Ladislav | Zajímavé nálezy brouků v Kunovicích a jeho okolí na Uherskohradištsku
- 27 • KONVIČKA Ondřej & KANDRNÁL Ladislav | Tesařík alpský (*Rosalia alpina alpina*) ve Chříbech
- 33 • KONVIČKA Ondřej | Druhá lokalita včelovníka velikononočního (*Apalus bimaculatus*) (Coleoptera: Meloidae) v České republice
- 36 • FRANC Valerián & HEMALA Vladimír | Nové pozoruhodné nálezy chrobáků (Coleoptera) v mestskom parku v Banskej Bystrici, Slovensko
- 43 • TRÁVNÍČEK Dušan | Vodní brouci některých přírodních rezervací a památek v Bílých Karpatech a nálezy nových druhů pro tuto oblast
- 53 • DVOŘÁK Libor & POLÁČEK Rostislav | Stružilký (Diptera: Anisopodidae) České republiky: přehled dosavadních znalostí
- 60 • LUSK Stanislav, LOJKÁSEK Bohumír & HALAČKA Karel | Rybí osídlení Vsetínské Bečvy a Rožnovské Bečvy na konci 20. století
- 69 • TYLLER Zdeněk | Pravděpodobný záznam výskytu kočky divoké (*Felis silvestris*) v PP Kaňúry v CHKO Bílé Karpaty

Aktuality a Personálie | Currents News and Personals

- 72 • Odešel sběratel a preparátor motýlů Libor Fiala
- 73 • Východomoravská pobočka České společnosti entomologické v roce 2020
- 79 • Geologické výstavy v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně v „kovidovém“ roce 2020
- 86 • Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2020
- 93 • Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2020
- 96 • Acta Carpathica Occidentalis